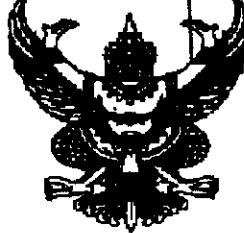

ทราบเพื่อเป็นข้อมูล

เรื่องที่.....

ศตวันมหา

ที่ ศตจ.มท./ ๖๖๗

27 ต.ค. 2548

จัดเข้าวาระ .....

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๘

กระทรวงมหาดไทย ถนนรัชดาภิเษก ๙๐๑๖

ถนนอัษฎางค์ กม. 10200 ๒๗ ส.ค. ๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๘

27 ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง การดำเนินงานคาราวานแก้จนและการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับพื้นที่ของกระทรวงมหาดไทย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2547 เห็นชอบให้คุณย์อำนวยการต่อสู้เพื่ออาชนาดความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) เป็นศูนย์กลางอำนวยการกำหนดนโยบาย ครอบ แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมีคุณย์อำนวยการต่อสู้เพื่ออาชนาดความยากจนกระทรวงมหาดไทย (ศตจ.มท.) เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการและติดตามผลการดำเนินการในพื้นที่ตามที่ ศตจ.กำหนด

ต่อมา ศตจ. ได้มีคำสั่งตามลำดับ มอบหมายให้ ศตจ.มท. โดยคณะกรรมการจัดคาราวานแก้จน ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานอนุกรรมการ เป็นองค์กรหลักในการอำนวยการบริหารจัดการ และบูรณาการทุกภาคส่วนเข้าร่วมดำเนินงานคาราวานแก้จน จึงขอสรุปผลสถานภาพการดำเนินงานที่สำคัญ 6 เรื่อง ดังนี้

1. ความคืบหน้าการดำเนินงานคาราวานแก้จน

การดำเนินงานคาราวานแก้จนในระยะแรก มีลักษณะให้การส่งเคราะห์ เพื่อนำไปบริการของส่วนราชการไปให้บริการประชาชนในพื้นที่ หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งต่อมา ศตจ.มท. และกรมการปกครอง ได้จัดการอบรมนายอำเภอและผู้อำนวยการเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดเป้าหมาย รูปแบบ และแนวทางการดำเนินงานคาราวานแก้จน ตามนโยบายยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและครอบครอบครัว ของนายกรัฐมนตรี ที่ประกาศให้การดำเนินงานคาราวานแก้จนระดับพื้นที่ ณ อําเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้ทุกอำเภอดำเนินงานคาราวานแก้จนรูปแบบใหม่เต็มพื้นที่ทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป

ผลการดำเนินงานคาราวานแก้จนสรุปได้ ดังนี้

1.1 ช่วงผลการกลั่นกรองข้อมูลและขยายเหลือระยะแรก (ข้อมูล ณ 21 ธันวาคม 2548)

1.1.1 ผลการกลั่นกรอง

ผู้ดูดทะเบียนทั้งหมด

13,107,162 ปัญหา

ผู้มีความจำเป็นจริง (Need)

6,926,056 ปัญหา

คิดเป็นร้อยละ 52.84

ผู้ไม่มีความจำเป็นจริง (Want)

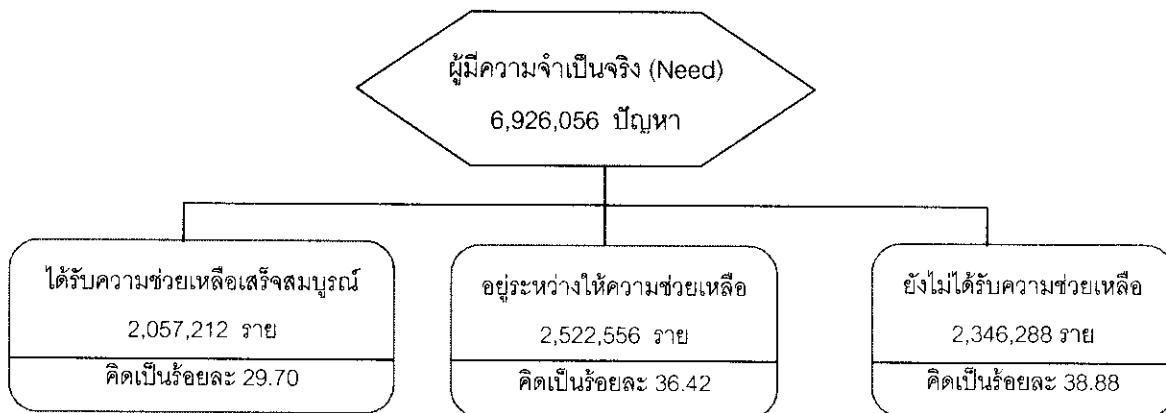
6,181,106 ปัญหา

คิดเป็นร้อยละ 47.16

จากการกลั่นกรองข้อมูลผู้จดทะเบียน 13,107,162 บัญชา ตามแนวทางที่ ศตจ.มท. และกรรมการปักครองกำหนด สามารถแยกได้ ดังนี้

- 1) จำนวนผู้ที่มีความจำเป็นจริง/ต้องการความช่วยเหลือ(Need) 6,926,056 บัญชา
คิดเป็นร้อยละ 52.84 ของจำนวนผู้จดทะเบียนทั้งหมด
- 2) จำนวนผู้ที่ไม่มีความจำเป็นจริง/ไม่มีความประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ (Want)
6,181,106 บัญชา คิดเป็นร้อยละ 47.16 ของจำนวนผู้จดทะเบียนทั้งหมด

1.1.2 **ผลการให้ความช่วยเหลือ (Verify)** ได้นำกลุ่ม Need มาจัดทำข้อมูลตัวอย่าง (Profile) ครัวเรือน ส่งให้ศูนย์ย่อยน้ำยาปฏิบัติการต่อสู่เพื่ออาชนาจความยากจนลำnego (ศตจ.อ.) ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ดังนี้

จากจำนวนผู้ที่มีความจำเป็นจริง (Need) มีผลการให้ความช่วยเหลือเสร็จสมบูรณ์แล้ว 2,057,212 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.70 อยู่ระหว่างให้ความช่วยเหลือ 2,522,556 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.42 และยังมีที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ 2,346,288 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.88

1.2 **ช่วงการดำเนินการแก้ปัญหา** เมื่อทีมงานภาครวบรวมแก้ไขได้สำรวจน้ำ (Demand) และ Supply แล้ว จะนำเอาข้อมูล บัญชา ความต้องการและคักยกภาพของครัวเรือนที่จัดทำไว้ไปประสานกับหน่วยราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลือประชาชน ให้ได้ครบถ้วนร่วมกันเป็นปีที่ 2 ด้าน คือ

- 1) การแก้ไขปัญหาระดับชุมชน โดยใช้แผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาชุมชนและตนเอง ซึ่ง ศตจ. และ ศตจ.มท. ได้มอบให้ กรรมการพัฒนาชุมชนเป็นเจ้าภาพ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาควิชาการ และภาคประชาชนในพื้นที่
- 2) การแก้ไขปัญหาระดับครัวเรือนและบุคคล โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ได้แก่ ด้านหนี้สินภาคประชาชน ด้านเกษตรกรรม ด้านนอกรากค์เกษตรกรรม ด้านที่ดินทำกิน และด้านที่อยู่อาศัย ดำเนินการในขอบเขตหน้าที่ของ ศตจ.อ. ส่วนในกรณีที่เกินกว่าอำนาจการดำเนินการให้รายงานให้ ศตจ.จ. ทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการในระดับจังหวัดอีกด้วย

1.3 ช่วงการส่งเสริมและติดตาม เป็นการสร้างความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา ทีมคุณภาพแก้ไขจะตรวจสอบว่า ภายนอกที่ได้ให้ความช่วยเหลือไปแล้ว ครัวเรือนนั้นมีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้จากการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร โดยทีมคุณภาพแก้ไขจะต้องออกพบปะเยี่ยมเยียน ครัวเรือนที่ยากจนให้ครบถ้วนครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ภายใต้โฉนดกรกฎาคม 2551 ทั้งนี้จะมีพัฒนาการลงพื้นที่ไปติดตามประเมินการทำงาน เสริมจากบทบาทงานประจำด้วย

2. แนวทางการดำเนินงานคุณภาพแก้ไขปัญหา ปีงบประมาณ 2549 - 2551

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาลังค์และความยากจนเชิงบูรณาการประสบผลสำเร็จภาย ในปี 2551 ศตจ.มท. และกรมการปกครอง ได้วางกรอบแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจน ดังนี้

2.1 กำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหาในภาพรวมทุกปัญหา โดยจะนำเป้าหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้ความช่วยเหลือที่ยังไม่แล้วเสร็จ และที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ มากำหนดเป็นเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาในภาพรวมทุกปัญหา ปี 2549 - 2551

ปีงบประมาณ	เป้าหมายประจำปี (ร้อยละ)	เป้าหมายสะสม (ร้อยละ)
2549	40	40
2550	30	70
2551	30	100

2.2 จัดทีมแก้ไขปัญหาแต่ละด้าน (Marching Demand - Supply) โดยจัดองค์กรการบริหารเพื่อสนับสนุนการดำเนินการคุณภาพแก้ไขทั้งระดับจังหวัด/อำเภอ ศตจ. ได้มีคำสั่ง ศตจ.ที่ 26/2548 และ 36/2548 ลงวันที่ 10 ตุลาคม และ 14 ธันวาคม 2548 ตามลำดับ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นกลไกขับเคลื่อนโดยประกอบด้วยฝ่ายปฏิบัติการรวม 7 ฝ่าย เพื่อเข้าไปถึงครัวเรือนและบุคคล ดันหายากรากความยากจน ปัญหาความเดือดร้อน และปัญหาความต้องการของครัวเรือนเหล่านั้น นำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และความต้องการ รวมทั้งความเร่งด่วนในพื้นที่ ให้สอดรับกันกับ Supply ที่ทุกหน่วยงานในพื้นที่มีอยู่

2.3 จัดระบบฐานข้อมูล กำหนดให้กรมการปกครอง โดยศูนย์คอมพิวเตอร์สำนักบริหารการทะเบียนเป็นศูนย์กลางระบบฐานข้อมูลการแก้ไขปัญหาความยากจน และจะกำหนดให้ผลการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นตัวชี้วัด (KPI) ผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 สนับสนุนส่งเสริมกระบวนการชุมชนของหมู่บ้าน ตามแนวทางการจัดทำแผนชุมชน พื้นฐาน โดยมอบให้กรมการพัฒนาชุมชนจัดชุดปฏิบัติการแก้ไขประจำหมู่บ้าน/ครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย

อาสาสมัครพัฒนาชุมชน อาทิ ผู้นำชุมชน ประณีตชาวบ้าน อาสาพัฒนาชุมชน คณะกรรมการพัฒนาสตรี หมู่บ้าน/ตำบล กลุ่ม/เครือข่ายองค์กรชุมชนในพื้นที่ เป็นต้น เป็นองค์กรขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับชุมชน และเพื่อสร้างความยั่งยืนต่อไป

3. ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนึ่งอกรอบบ

จากข้อมูลการจดทะเบียน เมื่อเดือนมีนาคม 2547 ปรากฏว่ามีผู้มาจดทะเบียนปัญหาหนึ่งสินภาคประชาชน คิดเป็นร้อยละ 38.37 ของผู้มาจดทะเบียนทั้งหมด โดยเป็นหนึ่งอกรอบบ 1,765,033 ราย มูลหนี้ 136,383 ล้านบาท

ศตจ. โดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนึ่งสินภาคประชาชน กระทรวงการคลัง (ศอก.นส.) ได้มอบหมายให้ ศตจ.มท. ดำเนินการภายใต้การอุปแนวทางที่กำหนด ดังนี้

3.1 ช่วงการเจรจาต่อรอง (พฤษภาคม - สิงหาคม 2547) ให้ ศตจ.จ./อ. จัดทีมเจรจาหนึ่ร่วม 6,036 ทีม เพื่อเชิญลูกหนี้และเจ้าหนี้มาร่วมเจรจา โดยสามารถยุติเรื่องเพรากลูกหนี้และเจ้าหนี้ตกลงกันได้แล้วไม่มีความประสังค์จะดำเนินการต่อ หรือเพรากลูกหนี้ เป็นจำนวนมาก แต่ยังมีลูกหนี้ที่มีความประสังค์จะขอภัยนาการของรัฐ 218,000 ราย

3.2 ช่วงกระบวนการเข้าสู่ระบบ (กันยายน 2547 - สิงหาคม 2548) ศตจ.จ./อ. ได้ร่วมกับธนาคารกรุงรัฐ 5 แห่ง คือ บ.ก.ส. ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ได้นำลูกหนี้ที่มีความประสังค์จะขอภัยนาการ 218,000 ราย เข้าสู่ระบบธนาคารตั้งกล่าวไว้เน้นๆ

- ธนาคารออมสินตั้งให้ 74,629 ราย
- ไม่มาติดต่อหรือยุติเรื่อง 63,836 ราย
- ธนาคารไม่อนุมัติให้กู้เนื่องจากไม่เข้าหลักเกณฑ์ 79,535 ราย

3.3 ช่วงการติดตามและฟื้นฟู (กันยายน 2548 - ปัจจุบัน) นอกจากการดำเนินการของศอก.นส. ที่มอบหมายให้ธนาคารดำเนินการเพื่อให้เข้าสู่ระบบธนาคารแล้ว ศตจ.มท. ยังได้มอบหมายให้ ศตจ.จ./อ. นำเอาบัญชีลูกหนี้ในกลุ่มที่กู้ไม่ได้เพรากไม่มาติดต่อหรือขอยุติเรื่อง 63,836 ราย และบัญชีรายชื่อลูกหนี้ ในกลุ่มที่ธนาคารไม่อนุมัติให้ 79,535 ราย ออกไปติดตาม ค้นหา จากการดำเนินงานครัวเรือน แก้จัน เพื่อสอบถามความประสังค์และเข้าไปดูแล โดยเจรจาผ่อนปรนหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของธนาคาร เพื่อให้ ลูกหนี้เหล่านี้สามารถเข้าสู่ระบบธนาคารได้ หากยังไม่สามารถเข้าระบบธนาคารได้ ธนาคารจะนำเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเพื่อให้ลูกหนี้เหล่านี้มีรายได้เพิ่มขึ้นจนเข้าหลักเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด

นอกจากนี้ ศตจ.มท. และ ศอก.นส. ได้เปิดช่องทางการรับแจ้งปัญหาด้านหนี้สินเพิ่มเติม โดยรับจดทะเบียนเพิ่มเติมในการออกใบดำเนินการครัวเรือนแก้จัน และให้ธนาคารออมสิน บ.ก.ส. เป็นผู้ดำเนินการรับเรื่องปัญหาด้านหนี้สินที่ธนาคารทุกสาขาโดยตรง

4. ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้อกรอบกรณีนายทุนเงินกู้เป็นผู้มีอิทธิพล

ขณะนี้ยังคงมีการร้องเรียน/ร้องทุกข์ ขอความเป็นธรรมจากลูกหนี้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากเจ้าหนี้นายทุนเงินกู้ที่มีอิทธิพล หรือมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยบังคับ ข่มขู่ คุกคาม เก้าอี้ดูโอ เปรียบลูกหนี้โดยไม่เป็นธรรม ศตจ. และ ศตจ.มท. จึงได้ร่วมกันพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้อกรอบ ตามคำสั่ง ศตจ.ที่ 30/2548 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานคณะกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม เร่งรัด และสนับสนุนการแก้ไขปัญหานี้อกรอบของ ศตจ.จ./อ.

4.2 แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินอกรอบในพื้นที่ โดยมีหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และรับทราบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการกู้ยืมเงินอกรอบจากนายทุนเงินกู้ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และพื้นที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อกรอบที่สำคัญไปแล้ว ดังนี้

1) **รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์** จากประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนปัญหานี้อกรอบจากนายทุนเงินกู้ ในพื้นที่กรุงเทพฯ สมทวปราการ ปทุมธานี ศกนนคร ลำปาง มหาสารคาม ขอนแก่น และ สุรินทร์ ที่มาร้องเรียนขอความเป็นธรรมโดยตรงที่กระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือ โดยจะเชิญเจ้าหนี้ผู้ถูกร้องเรียนมาชี้แจง หากเจ้าหนี้ยินยอมประนีประนอมหนี้ก็จะจัดให้มีการดำเนินการตามความประسengค์ของเจ้าหนี้ หากกรณีไม่สามารถตกลงกันได้ หรือเจ้าหนี้ไม่ให้ความร่วมมือและปรากฏว่ามีการกระทำการผิดกฎหมาย ก็จะประสานส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายนั้น ๆ

2) **รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์/ช่องทางปากติดจากช่องทางต่างๆ เช่น จากศูนย์ดำรงธรรม จากส่วนราชการอื่น โดยได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้ ศตจ.จ. ตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ หากตรวจสอบแล้วมีรายได้ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ก็ให้รายงานกระทรวงมหาดไทย เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการส่วนกลางเข้าไปดำเนินการ**

3) **ตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการ ได้ลงปีบันทึกที่จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี อุดรธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี และสุรินทร์ เพื่อชี้แจงนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหานี้อกรอบของรัฐบาล รวมทั้งเชิญลูกหนี้ที่ได้รับความเดือดร้อน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เข้าร่วมหารือแก้ไขปัญหา ซึ่งมีผลการดำเนินงาน**

- **ที่จังหวัดอุตรธานี** สามารถประนีประนอมหนี้จนดูติร่องได้ 62 ราย วงเงินใน การเจรจาหนี้ 9,039,419 บาท และลดหนี้ไปได้ 3,922,939 บาท

- **จังหวัดลพบุรี** ได้ดำเนินการกับนายทุนเงินกู้อกรอบรายใหญ่ ซึ่งมีพัฒนาการน์เปลี่ยนเงินกู้ โดยกรอกข้อมูลจำนวนเงินกู้สูงกว่าที่กู้ยืมโดยไม่ได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ และเรียกดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการโดยใช้

มาตรการทางอาญา มาตรการยึดทรัพย์สิน และมาตรการทางกฎหมายภาคีอากร

- ที่จังหวัดสุรินทร์ มีลูกหนี้มารอขอให้ช่วยเหลือและขอคำปรึกษากว่า 300 ราย ซึ่งบางส่วนเป็นกรณีรายย่อย ซึ่งอยู่ในอำนาจของจังหวัดที่สามารถดำเนินการได้ ตามกรอบที่กำหนดไว้

4) **ประชาสัมพันธ์**ให้ประชาชนได้รับทราบโดย普遍ของการแก้ไขปัญหาหนี้ นอกระบบการเงี้าหนี้เป็นนายทุนเงินกู้จะทำผิดกฎหมาย หรือเป็นผู้มีอิทธิพล หรือหนี้ในระบบที่เกิดจากเจ้าหนี้ใช้กลไกฉ้อหลวงในการบังคับอ้ำเพรากทำให้ดูเหมือนการกู้ยืมถูกต้องตามกฎหมาย ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ทุกช่องทาง เช่น ทางสถานีโทรทัศน์ในรายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมร่วมแสดงความคิดเห็น

5) **กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การดำเนินงาน** เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากปัญหาการกู้ยืมเงินในระบบในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนี้

5.1) ดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือดำเนินคดีกับเจ้าหนี้ที่กระทำการผิดกฎหมายโดย เน้นเจ้าหนี้รายใหญ่

5.2) จัดให้มีการสอบถามข้อมูล รายละเอียดพฤติกรรมของเจ้าหนี้ จากลูกหนี้ ที่ได้รับความเดือดร้อน โดยเชิญลูกหนี้มาเพื่อให้ข้อมูล และลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลจากลูกหนี้เป็นครั้งคราวตาม ความเหมาะสม

5.3) รวบรวมวิเคราะห์พยานหลักฐานจากลูกหนี้ และมอบหมายให้ส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบระดับจังหวัด ศตจ.มท. ได้แจ้ง ให้แต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจนครบาลจังหวัด เป็นคณะกรรมการฯ มีหน้าที่รับข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์จากประชาชน และตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีที่มีการกระทำการผิดกฎหมายหรือการเอกสารเดาเบรี่ยบลูกหนี้โดยไม่เป็นธรรม โดยคณะกรรมการฯ จะเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการกับเจ้าหนี้นายทุนเงินกู้ที่กระทำการผิดกฎหมาย

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยจะได้จัดอบรมแก่คณะกรรมการฯ ประจำปี โดยกราบ เรียนเชิญนายกรัฐมนตรีมาเป็นประธาน เพื่อเน้นย้ำโดย普遍การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล ซึ่งกระทบกับประชาชนที่ถูกเอกสารเดาเบรี่ยบโดยตรง

5. ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

คณะกรรมการ/คณะกรรมการด้านด้านแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน และด้านที่อยู่อาศัย ของ ศตจ.จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยส่วนราชการที่ดูแลที่ดินของรัฐ การเคหะแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชนในพื้นที่ ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ลงที่เบียนเพื่อขอที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย รวบรวมสรุปได้ ดังนี้

5.1 ด้านที่ดินทำกิน¹

การแก้ไขปัญหา	จำนวน(ราย)
1. จัดที่ดินให้แก่ผู้มีที่ดินทำกิน	26,862
2. ส่งเสริมทักษะ ให้ความรู้ด้านการเกษตรแบบใหม่/ จัดทำที่ดิน ฯลฯ ให้แก่ผู้มีที่ดินแต่ไม่เพียงพอ	17,352
3. ออกเอกสารแสดงสิทธิ์ให้แก่ผู้มีที่ดินแต่ไม่มี เอกสารสิทธิ์	91,505
รวม	135,739

¹ที่มา: คาดการณ์ภัย ของกรมการป่าครอง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2548

5.2 ด้านที่อยู่อาศัย²

การแก้ไขปัญหา	จำนวน(หลัง)
1. สร้างที่อยู่อาศัย - งบประมาณของห้องถัง	901
2. สร้างที่อยู่อาศัย - งบประมาณ CEO	73
3. จัดทำ/สร้างที่อยู่อาศัย - บ้านอิฐอหัง(ทำลังญูญา) - บ้านมั่นคง	28,125 29,738
4. ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย	844
5. เจรจาทับเจ้าของที่ดินเพื่อชดเชยผลการไถรื้อ	13,067
6. จัดทำบ้านเรือนราคากูก	2,368
รวม	75,116

²ที่มา: รายงานจากจังหวัด ของ ศตจ.มท. และ รายงานของ กศช.

สำหรับในด้านการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในระยะต่อไปนี้ คณะกรรมการรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2548 เห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดทำและจัดที่ดินทำกินให้แก่คนยากจน โดยมุ่งหมายให้ ศตจ. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำที่ดินทำกิน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน และคณะกรรมการจัดที่ดินทำกินให้แก่คนยากจน มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นาย Lerim Kachid พงษ์พาณิช) เป็นประธาน

6. การเตรียมการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการต้นแบบอำเภอนำร่อง

ตามที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะลงทุนดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการต้นแบบอำเภอนำร่อง ณ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ในระหว่างวันที่ 16 – 21 มกราคม 2549 ศตจ.มท. กรมการป่าครอง และจังหวัดร้อยเอ็ด ได้เตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าวในระดับพื้นที่ ดังนี้

6.1 การกลั่นกรองข้อมูล (Verify) ผู้จัดทำเบียน โดยแยกผู้จัดทำเบียนของอำเภออาจสามารถที่ควรได้รับความช่วยเหลือ (Need) ได้จำนวน 1,833 ราย ให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ไปแล้ว 1,085 ราย ยังคงต้องการความช่วยเหลืออีก 748 ราย ใน 3 ปัญหา คือ

1) ปัญหาที่ดินทำกิน 570 ราย ไม่มีที่ดิน 345 ราย มีที่ดินแต่ไม่เพียงพอ 78 ราย
และครอบครองที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ 145 ราย

2) ปัญหาน้ำลินภาคประชาชน มีที่ดินระบบ 111 ราย ขณะนี้ส่งให้ ช.ก.ส. 98 ราย
ธนาคารออมสิน 1 ราย และสหกรณ์ออมทรัพย์ 12 ราย โดยทั้งหมดอยู่ระหว่างการพิจารณาให้ความช่วย
เหลือภัยให้หลักเกณฑ์และหน่วยงานดังกล่าว

3) ปัญหาที่อยู่อาศัย 67 ราย

6.2 การจัดทำรายละเอียดครัวเรือน (Family Folder) ดำเนินการสำรวจครัวเรือน
ทุกครัวเรือนในพื้นที่อำเภอสามสารเพื่อจัดทำข้อมูลดักษณ์ภาพ (Profile) รายครัวเรือนของครัวเรือนยากจน
ที่จะทะเบียนไว้ ตามแนวทางที่ ศตจ.มท. และกรรมการปักครองกำหนด ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน
สิ้นเดือนมีนาคม 2548

นอกจากนี้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้มีการประสานการเตรียมการกับจังหวัดร้อยเอ็ดตามที่ได้มี
การประชุมกับนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก *๑,๘๙๖*
(คงศักดิ์ วันทนna)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนกระทรวงมหาดไทย
โทร. 0-2225-9908 (มท.) 50680

๕/๑
แบบ ได้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๒๗ ส.ค. ๒๕๔๘
(ทราบเพื่อเป็นข้อมูล) *๗*

จัดอยู่ในประเภทต่อหารบเพื่อเป็นข้อมูล

ท.๓๒
(นายโภมศรี อากะนต์)
รองเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี